

בפניהם, האם כונתו: איהו, המביא את הסכין ועוד עד אחד.

או דלמא: הוא המביא, וצריך עוד תרי עדים.

תא שמע ממה ששינונו במשנתנו: ובסכנה מכסהו על פי עדים.

והכי מוכיחין: אי אמרת בשלמא הוא, ותרי חוץ ממנו — שפיר קרי להו "עדים".

אלא אי אמרת, שהכונה הוא ועוד חד, אם כן מאי טעמא קרי להו "עדים" בלשון רבים, וכי האדם הוא עד על עצמו?

ומשנינן: לעולם הוא וחד. כי אין עדות זו עדות ממש, כיון שאינה אלא להוציא מהחשד. ומכל מקום, קרי להו "עדים", מפני שהוא והעד הנוסף ראויים להעיד במקום אחר, כשאינו נוגע בעדות.

שנינו במשנה: ועוד אמר רבי אליעזר כורתין עצים לעשות פחמין כדי להבעירם לצורך עשיית כלי ברזל.

תנו רבנן: במקומו של רבי אליעזר, היו כורתין עצים כדי לעשות פחמין לעשות כלי ברזל בשבת.

[ובמתכוין היו גורמים שיהיו צריכים לכך, משום חבוב מצוה. תוס' יבמות יד א].

במקומו של רבי יוסי הגלילי שהתיר אכילת עוף שהתבשל בחלב — היו אוכלין בשר עוף בחלב.

אי אמרת טעמיה משום חבובי מצוה, רק מגולה — אין, שכך יתפרסם הדבר. אבל מכוסה לא.

אלא, אי אמרת טעמיה משום חשדא, אפילו אם יביאו מכוסה על פי עדים, שפיר דמי למעבד הכי.

מאי?

ופושטת הגמרא: איתמר, אמר רבי לוי: לא אמרה רבי אליעזר, אלא לחבובי מצוה.

תניא נמי הכי: מביאו לסכין מגולה, ואין מביאו מכוסה, דברי רבי אליעזר.

אמר רב אשי: מתניתין, משנתנו, נמי דייקא שזהו הטעם.

דקתני "ובשעת הסכנה, מכסהו — על פי עדים".

ומדייקנן: בסכנה, אין, רק אז יכסהו, ויעשה זאת על פי עדים. אבל שלא בסכנה, לא יכסנו אלא יוליכנו בגלוי.

שמע מינה שטעמו של רבי אליעזר הוא משום חבובי מצוה. שמע מינה.

תניא אידך: מביאו לסכין מגולה, ואין מביאו מכוסה, דברי רבי אליעזר.

רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר: נהגין היו בשעת הסכנה, שהיו מביאין את הסכין, מכוסה על פי עדים.

איבעי להו: הך עדים דקאמר שיכסה

אליעזר להביאו כדי למהר את המצוה. וברשב"א הקשה על התירוץ הראשון, דאמנם אחרי המילה הוא חולה, אך קודם המילה

את עצמו" [ובשפת אמת הקשה על זה, דאפשר למולו קרוב לצאת השבת]. ב. כיון שיותר קל להביא את הסכין התיר רבי